

9. POMYSŁY ZMIENIAJĄCE ŻYCIE OPIS PRZEDMIOTU

AUTORKA: INGA WOJTYSIAK-OPAS

Czasami proste pomysły i rozwiązania potrafią znacznie ułatwić nam życie – zarówno w krajach globalnej Północy, jak i globalnego Południa. Zajęcia pozwalają młodzieży przyjrzeć się kilku przedmiotom, które w prosty sposób poprawiają jakość życia mieszkańców i mieszkańek krajów Południa. W jaki sposób okulary lub lampka solarna mogą przyczynić się do ograniczania ubóstwa na świecie? To uczniowie i uczennice znajdą odpowiedź na to nurtujące pytanie, a przy okazji będą doskonalić umiejętność opisywania przedmiotów.

Zagadnienia:

- ▶ Ubóstwo
- ▶ Zrównoważony rozwój
- ▶ Konsumpcja i produkcja
- ▶ Globalny rynek i handel międzynarodowy

Czas trwania:

- ▶ 45 minut

Pytanie kluczowe:

- ▶ W jaki sposób zwykle przedmioty mogą przyczynić się do ograniczania ubóstwa na świecie?

Cele zajęć:

- ▶ Zastanowisz się, czym jest ubóstwo i jakimi metodami można je ograniczać.

- ▶ Poznasz przykłady prostych rozwiązań poprawiających jakość życia mieszkańców i mieszkańek globalnego Południa.

- ▶ Opiszysz wybrany przedmiot, zwracając uwagę na jego wygląd i zastosowanie.

Związek z podstawą programową:

- ▶ I: 1.1, 1.2, III: 1.1, 1.2, 1.5

Metody:

- ▶ Burza pomysłów
- ▶ „Partnerzy do rozmowy”
- ▶ Kaskada
- ▶ Prezentacja

Formy pracy:

- ▶ Praca indywidualna
- ▶ Praca w parach
- ▶ Praca w grupach

Środki dydaktyczne i materiały:

- ▶ Załączniki
- ▶ Duże kartki papieru
- ▶ Markery
- ▶ Opcjonalnie: rzutnik multimedialny, dostęp do Internetu

MIN

Wprowadzenie

4

0

4

Praca właściwa

6

11

2

5

16

19

22

5

3

3

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Zapytaj uczniów i uczennice, co w ich rozumieniu oznacza pojęcie „ubóstwo” i jakie mogą być jego przyczyny. Wyjaśnij, że podczas zajęć będziecie przyglądać się przedmiotom codziennego użytku, które w dużym stopniu ułatwiają życie, a także przyczyniają się do ograniczania ubóstwa. Możesz zapytać również, czy młodzież ma pomysły, jakie to mogą być przedmioty.

! Nie istnieje jedna definicja ubóstwa. Człowieka ubogiego z różnych przyczyn nie stać na korzystanie z ogólnodostępnych dóbr lub zaspokajanie pewnych potrzeb (żywność, woda pitna, urządzenia sanitarne, mieszkanie, informacja), co przyczynia się do jego wykluczenia ze społeczeństwa.

2. Zanim przejdziecie do pierwszego ćwiczenia, poproś młodzież o wymienienie cech gatunkowych opisu.
3. Rozdaj młodzieży ilustrację przedstawiającą okulary (załącznik nr 1) lub wyświetl ją na slajdzie ze strony internetowej. Poproś, aby uczniowie i uczennice w parach opisali wygląd tych okularów, stosując metodę „partnerzy do rozmowy” (najpierw opisuje jedna osoba, druga słucha, a po upływie jednej minuty następuje zmiana). Zbierz propozycje opisów na forum, a następnie wyjaśnij na podstawie opisu z załącznika, na czym polega innowacyjność prezentowanych okularów.
4. Podziel uczniów i uczennice na pary. Każdej z nich przydziel jedno ze zdjęć (załącznik nr 1); możesz je też wyświetlić na slajdach. Poproś, aby każda para przygotowała opis wyglądu danego przedmiotu oraz zastanowiła się, do czego może on służyć.
5. Po upływie pięciu minut rozdaj parom opisy przedmiotów, którymi się zajmują, i poproś, aby młodzież sprawdziła i ewentualnie uzupełniła swoje notatki oraz ostatecznie je zredagowała.
6. Teraz wróć do pierwszego przedmiotu – okularów. Zadać pytanie, w jaki sposób ten przedmiot może przyczynić się do zmniejszenia ubóstwa. Zapisz jedną z odpowiedzi na tablicy i poproś uczennice i uczniów, aby podali możliwe korzyści (konsekwencje) z posiadania takich okularów. Zbieraj pomysły i zapisuj je, tworząc kaskadę. Zwróć uwagę młodzieży, że ważne jest zachowanie ciągu przyczynowo-skutkowego.

Przykład kaskady stworzonej przez uczennicę:

7. Połącz młodzież w większe grupy (np. czwórki lub szóstki) na podstawie tego, jaki przedmiot opisywała, i poproś, aby pary wzajemnie odczytały sobie zredagowane wcześniej opisy, a następnie wspólnie przygotowały podobną kaskadę w odniesieniu do swojego przedmiotu (mogą zrobić to w formie plakatu).
8. Zaproś grupy do prezentacji swoich przedmiotów oraz stworzonych kaskad. Wyjaśnij, że każda grupa ma do dyspozycji dwie minuty na prezentację.
9. Zadaż na forum pytanie kluczowe: W jaki sposób zwykłe przedmioty mogą przyczynić się do ograniczania ubóstwa na świecie? W ramach podsumowania możesz opowiedzieć krótko, czym zajmuje się Fundacja Kopernik (załącznik nr 2), i/lub wyświetlić krótki (niespełna trzyminutowy) filmik, wyjaśniający, jak proste technologie mogą zmieniać życie.

Link do filmiku Fundacji Kopernik, wyjaśniającego, jak proste technologie mogą zmieniać życie: <http://globalna.ceo.org.pl/jezyk-polski/scenariusze-i-gry/przedmioty-zmieniajace-zycie> (czas trwania: 2:51)

PRACA DOMOWA:

1. Wyjaśnij młodzieży, na czym będzie polegało zadanie: Pomyśl o jednym przedmiocie, z którego korzystasz na co dzień (wybór należy do Ciebie – może to być np. lodówka, buty, komórka), i zastanów się, jak wyglądałoby Twoje życie, gdybyś go nie miał/miała. Opisz ten przedmiot i wyjaśnij, w jaki sposób ułatwia Ci życie oraz czym ewentualnie mógłbyś/mogłabyś go zastąpić.
2. Poproś, aby uczniowie i uczennice zaprojektowali lub opisali wynalazek, który ich zdaniem pomógłby w ograniczaniu ubóstwa na świecie.

Źródła:

Fundacja Kopernik, <http://www.kopernik.ngo>.
http://next.gazeta.pl/next/1,114699,9690432,Wynalazcy_walczą_z_bieda.html.

Załączniki:

Załącznik nr 1 – *Materiał pomocniczy: Przedmioty zmieniające życie*
 Załącznik nr 2 – *Materiał pomocniczy: Fundacja Kopernik*

PRZEDMIOTY ZMIENIAJĄCE ŻYCIE

AdSpecs – Okulary dla osób, które mieszkają w miejscach, w których trudno o wizytę u okulisty czy optyka

Okulary, w których szkła to dwie elastyczne membrany, chronione warstwą twardego plastiku. Aby zmienić moc soczewki wystarczy wpompować odpowiednią ilość silikonu, który znajduje się w strzykawkach dołączonych do oprawek. Po wyregulowaniu można odciąć strzykawkę i rurki. Czynność ta zajmuje tylko kilka minut.

Źródło: www.kopernik.ngo/technology/adspecs-self-adjustable-glasses

Hippo Water Roller – Pojemnik do transportu wody

Zbiornik przeznaczony do łatwiejszego transportu 90 litrów wody. Wykonany z plastiku, ze stalowym uchwytem. Wykorzystywany w społecznościach, w których dostęp do wody pitnej jest utrudniony. Pozwala przenieść 5 razy więcej wody niż tradycyjnymi sposobami, w krótszym czasie i z mniejszym wysiłkiem, co jest szczególnie ważne, bo zajmują się tym przede wszystkim kobiety i dzieci.

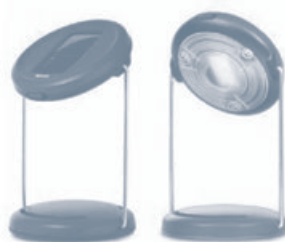
Źródło: www.kopernik.ngo/technology/hippo-water-roller

Nazava Bening Small – Filtr do wody

Urządzenie do uzyskiwania wody pitnej (z prędkością 3 litrów na godzinę), ma dwa sześciolitrowe pojemniki, jeden na wodę zanieczyszczoną, drugi na czystą. Działa wykorzystując ciężar właściwy wody. Pojemniki wykonane są z plastiku przeznaczonego do kontaktu z żywnością. Pomiędzy nimi znajduje się filtr ceramiczny. Filtr jest wyposażony w kranik.

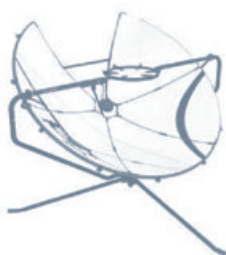
Źródło: www.kopernik.ngo/technology/nazava-bening-small-water-filter

Uno 50 – Lampka solarna

Wykorzystywana zamiast lamp naftowych, po naładowaniu działa do 4 godzin, dając wystarczającą ilość światła do czytania, gotowania i oświetlenia pokoju. Jej wydajność to 50 lumenów przez dwie godziny lub 25 lumenów przez 4 godziny. Może stać lub wisieć na ścianie czy suficie.

Źródło: www.kopernik.ngo/technology/uno-50-solar-lantern

SolSource – Kuchenka solarna

Kuchenka, która wykorzystuje energię słoneczną, służąca do gotowania na świeżym powietrzu. Czas zagotowania 1 litra wody to 10 minut. Gotowanie jest bezpieczne, kuchenka zbudowana z bezpiecznych i wytrzymałych materiałów, odporna na działanie silnych wiatrów.

Źródło: www.kopernik.ngo/technology/solsource-solar-cooker

Zdjęcia wraz z opisami, a także krótki filmik można również znaleźć na stronie CEO:
<http://globalna.ceo.org.pl/jezyk-polski/scenariusze-i-gry/przedmioty-zmieniajace-zycie>.

FUNDACJA KOPERNIK

Fundacja Kopernik jest organizacją, która stara się walczyć z problemami cywilizacyjnymi przy pomocy pomysłowych technologii, które mogą zmieniać codzienne życie ludzi. Jej założycielami są Ewa Wojkowska oraz Toshihiro Nakamura. Działalność fundacji opiera się na trzech filarach. Pierwszy to producenci urządzeń lub nowych rozwiązań (np. lampki solarnej czy filtra do wody). Drugi to lokalne organizacje pozarządowe, które zgłaszają swoje potrzeby, a potem odpowiadają za dystrybucję oraz wdrożenie danej technologii. Trzeci filar natomiast to darczyńcy – potencjalnie każdy z nas – którzy, odwiedzając stronę Fundacji Kopernik, mogą zapoznać się z prowadzonymi w danej chwili kampaniami oraz przekazać środki finansowe na zakup danego rozwiązania dla konkretnej społeczności. Ceny wahają się zwykle od kilkunastu do kilkudziesięciu dolarów za sztukę. W ten sposób udaje się połączyć ze sobą te osoby, które potrzebują pomocy, z tymi, które chcą jej udzielić.

Źródło: Fundacja Kopernik, <http://kopernik.info>.
http://next.gazeta.pl/next/1,114699,9690432,Wynalazcy_walczą_z_biedą.html.